

JUSTIITSMINISTEERIUM

Priit Toobal
priit.toobal@pohja-sakala.ee

Teie 19.04.2024
Meie 24.04.2024 nr 20-1/3689

Vastus pöördumisele jäätmekava menetluse kohta

Lugupeetud härra Toobal

Pöördusite Justiitsministeeriumi poole, soovides Justiitsministeeriumi seisukohta selle kohta, kas Põhja-Sakala Vallavolikogu peaks muutma 29.02.2024 otsuse nr 198 „Põhja-Sakala valla jäätmekava 2024-2029 koostamise algatamine“ lisas märgitud ajakava, kuna volikogu ega Põhja-Sakala Vallavalitsus ei ole ajakavast kinni pidanud. Volikogu 25.04.2024 istungi päevakorras on otsuse eelnõu nr 349 „Põhja-Sakala valla jäätmekava aastateks 2024-2029 avalik väljapanek“, mis näeb ette jäätmekava avaliku väljapaneku hilisema perioodi kui otsusega nr 198 kinnitatud ajakava. Esitasite eelnõule nr 349 ka vastava muudatusettepaneku.

Täname Teid pöördumise eest. Informatsioon kohalike omavalitsusüksuste tegevuse kohta on meile oluline.

Vastavalt [Vabariigi Valitsuse seaduse](#) (VVS) § 75³ lõikele 1 teostab Justiitsministeerium haldusjärelevalvet kohaliku omavalitsuse üksuste haldusaktide õiguspärasuse üle. Selgitame esmalt, et Justiitsministeeriumi poolt teostatava järelevalve eelduseks on Vabariigi Valitsuse seaduse § 75³ lõikest 4 tulenevalt kohaliku omavalitsuse üksuse haldusakti õigusvastasus ja avaliku huvi rikkumine. Kui valdkonna eest vastutav minister või tema volitatud ametnik leiab, et kohaliku omavalitsuse üksuse haldusakt või selle andmata jätmine on õigusvastane ja rikub avalikku huvi, võib ta 30 tööpäeva jooksul haldusakti andmisest või sellest keeldumisest teadasaamisest arvates teha kirjaliku ettepaneku tunnistada haldusakt kehtetuks, viia see õigusnormidega vastavusse või anda nõutav haldusakt välja (VVS § 75³ lõige 4). Sõltumata sellest, kas tingimused on või ei ole täidetud, on Justiitsministeeriumil kaalutlusõigus küsimuses, kas järelevalvet alustada või mitte.

1. Jäätmekava menetluse ajakavast

Alustuseks tuleb märkida, et Teie pöördumises ei ole viidatud asjaoludele, mis viitaksid otsuse nr 198 õigusvastasusele. Kuna otsuse õiguspärasust tuleb hinnata selle tegemise aja seisuga, ei muuda otsuse lisas märgitud ajakava hilisem järgimata jätmine otsust tagasiulatuvalt õigusvastaseks. Justiitsministeerium on ka seisukohal, et kirjeldatud vastuolu ei muudaks eelnõule nr 349 vastavat otsust õigusvastaseks. Sisuliselt uuendataks otsusega osaliselt varasema otsusega nr 198 kinnitatud ajakava ehk viiakse menetluse mõnede etappide ajakava kooskõlla realistliku ajakavaga. Ainuüksi see, et teatud osa niikuinii ebatäpseks osutunud ajakavast jääb veel uuendamata, ei muuda menetluse teatud etappide ajakava uuendamist õigusvastaseks.

Eelnev ei tähenda siiski, et ka menetluse teiste etappide ajakava ei võiks uuendada. Kui volikogu võtab otsuse eelnõu nr 349 selle praegusel kujul vastu ehk sisuliselt muudab osaliselt otsusega nr 198 kinnitatud ajakava, siis on ajakava vastava etapi planeeritud aeg vastuolus ajakavas märgitud järgmiste etappide ajakavaga. Lisaks ei ole otsusega nr 198 kinnitatud ajakavast enam praegu niikuinii võimalik kinni pidada. Seetõttu ei oleks põhjendamatult viia otsusega nr 198 kinnitatud ajakava vastavusse jäätmekava menetluse etappide realistliku ajakavaga. Menetluse eeldatavat ajakava kinnitava otsuse muutmine ainuüksi ajakava täpsustamiseks ei ole siiski praktikas tavapärane ega pruugi olla ka vajalik. Otsus eelnõu nr 349 näeb ette jäätmekava avalikustamise, ettepanekute esitamise ja avaliku arutelu aegadest teavitamise, mistõttu oleks avalikkusel ka ajakava uuendamiseta

olemas ajakohane informatsioon menetluse kulgemise kohta. Samuti ei muudaks ainuüksi ajakava uuendamata jätmine õigusvastaseks hilisemat jäätmekava vastuvõtmise otsust.

2. Volikogu otsuste täitmine volikogu enda poolt

Soovisite ka Justiitsministeeriumi seisukohta selles, kes ja mil viisil peaks kontrollima volikogu otsuste täitmist volikogu enda poolt.

Esiteks peaks volikogu otsuste järgimist kontrollima volikogu ise. Kohalikul omavalitsusel on põhiseaduse §-st 154 tulenev enesekorraldusõigus. Sh kui volikogu liige ei nõustu volikogus poolthääle enamusega vastu võetud otsustustega, tuleb oma poliitilise tahte realiseerimiseks lähtuda eeskätt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses (KOKS) sätestatud võimalustest, sh volikogu 29.03.2018 [määruse](#) nr 28 „Põhja-Sakala valla põhimäärus“ § 42 lõike 1 punktis 2 sätestatud võimalusest alatatada volikogu õigusakte ja volikogu 16.12.2021 [määruse](#) nr 3 „Põhja-Sakala Vallavolikogu töökord“ §-s 16 sätestatud õigusest esitada arupärimisi; ning äärmuslikul juhul ka KOKS §-s 46 sätestatud umbusaldusmenetluse algatamise võimalusest. Omavalitsuse sisesuhete pinnalt tekkivate vaidluste lahendamine läbi valdkonna eriseaduses ettenähtud võimaluste aitab kaasa volikogu liikmete vastutuse tunnetamisele ning oma rolli teadvustamisele kohaliku omavalitsuse kui terviku toimimises.

Nagu eelnevalt märgitud, teostab Justiitsministeerium vastavalt [Vabariigi Valitsuse seaduse](#) § 75³ lõikele 1 haldusjärelevalvet kohaliku omavalitsuse üksuste (sh volikogu) haldusaktide õiguspärasuse üle. Lisaks teostab [õiguskantsler](#) järelevalvet kohaliku omavalitsuse õigustloovate aktide Eesti Vabariigi põhiseadusele ja seadustele vastavuse üle. Sh kontrollib õiguskantsler, kas järelevalvealune asutus järgib põhiõiguste ja -vabaduste tagamise põhimõtet ja hea halduse tava. Kui volikogu poolt on rikutud mõne isiku subjektiivseid õigusi, on isikul oma õiguste kaitseks õigus esitada vaie kohaliku omavalitsuse üksusele või pöörduda kaebusega halduskohtusse. Samuti võib teatud juhtumite korral kõne alla tulla ka mõne seaduse alusel riikliku järelevalve teostamine.

Avaldame lootust, et meie selgitused on informatiivsed ning abiks edasiste tegevuste planeerimisel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Glen Roosaar
Nõunik

Glen Roosaar 53293222
Glen.Roosaar@just.ee